

CD JAZZ

Billie blijgezind
Klein & La Rocca

Vorig jaar zette zangeres Dani Klein een punt achter Vaya Con Dios, de popgroep die ze in 1986 mee oprichtte. De Brusselse had naar eigen zeggen voorlopig geen verdere plannen in de muziek. Halverwege september stelde ze echter al een nieuw album voor, waarop ze zich weliswaar van een andere kant laat zien dan bij Vaya Con Dios. Begeleid door drie jazzmuzikanten zingt ze twaalf nummers die op het repertoire stonden van de Amerikaanse jazzlegende Billie Holiday, die precies honderd jaar geleden werd geboren.

Toen Klein en bassist Sal La Rocca, die ook bij Vaya Con Dios speelde, van het Brusselse Marnitheater de vraag kregen om tijdens het *River Jazz Festival* een concert te spelen, dacht Klein meteen aan Holiday. „Over het algemeen ben ik niet zo thuis in het jazzrepertoire, maar naar haar muziek luister ik al sinds mijn zestiende”, legt ze uit in een filmpje bij het album. Het concert werd goed ontvangen en kreeg een vervolg, onder meer in

de vorm van deze knappe cd.

Uiteraard kan Klein het origineel moeilijk overtreffen. Holiday had bijvoorbeeld een heel eigen manier van zingen. Haar stem volgt niet altijd braaf de instrumenten, maar komt vaak eigenwijs een tel achter. Al bij het openingsnummer, het speelse *Comes Love*, is duidelijk dat Dani Klein die ruwe charme enigszins gladstrijkt. Ze kiest voor een sfeervolle vertolking die meestal iets meer binnen de lijntjes blijft. Haar heerlijk warme stem komt helemaal tot zijn recht.

Toch swingt *Dani Sings Billie* ook. Klein selecteerde immers twaalf veeleer vrolijke nummers uit Holiday's repertoire. Nummers als *Strange Fruits*, over racistisch geweld tegen Afro-Amerikanen, laat ze aan zich voorbijgaan, terwijl het even bekende, maar wel zorgeloze *Summertime* wel op het album prijkt, in een vlotte ritmische versie.

Dani Sings Billie klinkt ingetogen, maar blijgezind en doet de nummers die Billie Holiday zong weer helemaal onder je huid kruipen. (JvH)

Dani Klein & Sal La Rocca, *Dani Sings Billie*, Sony Music Entertainment, 88875134732, 22,50 euro • Wilt u kans maken op een gratis exemplaar van *Dani Sings Billie*, e-mail dan naar cultuur@kerknet.be of schrijf naar Redactie Kerk & Leven, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, met de vermelding 'Dani Sings Billie' en uw naam en adres.

CD KLASSIEK

Klank van de hobo
Vaughan Williams

Het knappe en vaak gelauwerde orkest Britten Sinfonia en solist Nicholas Daniel brengen twee hoboconcerto's van respectievelijk Ralph Vaughan Williams en James MacMillan plus een *Suite on English Folk Tunes* van Benjamin Britten. Britser kan niet.

In het werk van Vaughan Williams uit 1944 zet Daniel waarlijk een atletische prestatie neer. Het is met dat werk dat hij al op zijn achttiende de glamoureuze prijs *BBC Young Musician of the Year* in de wacht sleepte. Sindsdien bouwde hij een spetterende

carrière uit als gevierd solist.

Even zwaar, vooral inzake technische virtuositeit, is het *MacMillan Concerto* uit 2010 dat de componist trouwens schreef voor Nicholas Daniel. Dat werk wordt voorafgegaan door een korte compositie voor kamerorkest (uit 2012) van dezelfde componist, *One*. Ook in dat werk merkt men heel wat invloed uit de Ierse en Schotse muziektraditie, wat dus aardig een brug slaat naar Vaughan Williams.

In MacMillan's hoboconcert is het intense *Largo* een beklijvende reflectie op de gebeurtenissen van 9/11 (de aanslagen op de Twin Towers in 2001). Het is het kloppende hart van het 24 minuten durend concerto en een grondige herwerking van een eerder werk voor hobo solo, *In Angustiis*. (Jc)

Ralph Vaughan Williams & James MacMillan, *Oboe Concertos*, door Nicholas Daniel (hobo) en het Britten Sinfonia, harmonia mundi, HMU 807573, 22,50 euro.

BOEK ACTUALITEIT

Grootmacht in opbouw
Olaf Koens

De Nederlandse journalist Olaf Koens is bij onze noorderburen vooral beroemd omdat hij twee keer hetzelfde tv-interview gaf. Zijn gesprek met gastheer Arjen Lubach tijdens de talkshow *Zondag met Lubach* (ZML) was woord voor woord een kopie van het interview dat Koens eerder in het programma

De wereld draait door gaf. Volgens sommigen was het een satire om het herkauwen van nieuws aan te klagen.

Koens werd door een vakblad uitgeroepen tot Journalist van het Jaar. Tien jaar lang was hij correspondent van *RTL Nieuws* en *De Volkskrant* in Rusland. In *Oorlog en kermis* neemt hij afscheid van zijn geliefde onderwerp, hij verkast immers naar een andere regio. In het boek maakt hij geen doorwrochte politieke analyses. „Iedere poging Rusland in te delen of uit te leggen, is bij voorbaat mislukt”, schrijft Koens. „Het is oorlog én vrede, misdaad én straf.”

Koens houdt van Rusland en hij haat het land. Daarom vertelt hij haast uitsluitend verhalen van mensen bij de politieke actualiteit. Het zijn reportages die aanvangen bij de Russische annexatie van het bij Oekraïne horende Krim-schiereiland. Maar hij komt ook in andere hoeken van het onmetelijke land, zoals het noor-

delijk gelegen stadje Nikkel, dat leeft van de delfstof waaruit onze munten bestaan. Rusland is er de grootste producent van. We dalen ook af in de wrede wereld van Stalins werkkampen in Siberië.

Olaf Koens houdt woord. Hij geeft weinig analyses, weinig achtergronden, om snel de actualiteit te verstaan. Wat we wel leren, is hoe het land in tien jaar tijd van een prille democratie een revanchistische grootmacht (Koens woorden) is geworden, die opnieuw gevreesd wil worden. (EDS)

Olaf Koens, *Oorlog en kermis*, Prometheus-Bert Bakker, Amsterdam, 2015, 279 blz., 17,95 euro, ISBN 978 90 3514 292 3.

BOEK CULTUUR

Toestand van taal
Franse Nederlanden

De *Franse Nederlanden* is een tweetalig jaarboek (Nederlands en Frans) over het noorden van Frankrijk en de betrekkingen van die streek met het

Nederlandse taalgebied, uitgegeven door de stichting Onserfdeel. Ook de veertigste jaargang belicht tal van aspecten van de streek die zowel Frans-Vlaanderen, de Franse Nederlanden of gewoonweg saai in het Frans Nord-Pas-de-Calais heet.

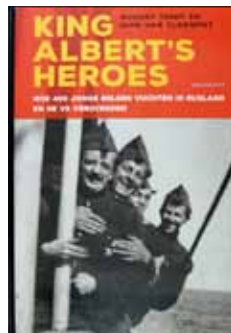
Zonder protest werd het gebied in 1713 bij Frankrijk ingelijfd. Nadat in 1853 het gebruik van het Nederlands in de streek verboden werd, groeide er in Vlaanderen aandacht voor, maar tot een soort verenigingsgedachte kwam het nooit.

Hoe is het gebruik van het Nederlands in Noord-Frankrijk geëvolueerd en welke plaats bekleedt het vandaag nog, zo vraagt een auteur in dit nummer zich af. In steden als Bergues wappert de leeuwenvlag, maar Vlaams of Nederlands hoor je er niet.

De streektaal is er vandaag op sterven na dood, maar net daarom is ze in Frans-Vlaanderen ook onmisbaar geworden. Archiefmateriaal zit vol Nederlandse stukken, bijgevolg kunnen de Fransen niet zonder de kennis ervan. De belangstelling voor de eigen taal of het dialect is zeer toegenomen, zegt de auteur, maar het contact met de academische studie ontbreekt. (EDS)

De Franse Nederlanden, jaargang 40, telt 264 bladzijden en kost 32 euro. Meer info: Murissonstraat 260, 8930 Rekkem, 056 41 12 01, info@onserfdeel.be.

BOEK NON-FICTIE

Tankavonturiers
Thiry & Cleemput

Cafard is een aangrijpende animatiefilm voor volwassenen van regisseur Jan Bultheel. De prent vertelt het verhaal van een Belgisch elitekorps tijdens de Eerste Wereldoorlog, het ACM. De film is volledig gedraaid met de *motion-capture*-technologie en gelijktijdige *voice recording*. Daarbij worden de bewegingen van de acteurs niet gefilmd, maar vastgelegd met de computer. Achteraf worden die bewegingen overgezet op een animatiepersonage.

Bovengenoemd elitekorps van het Belgische leger, de zogeheten *Autos-Canons-Mitrailleuses* (ACM), kon niets betekenen in de mod-

derige loopgravenoorlog die werd uitgevochten in 1914-1918. Daarom werd het ACM naar het Oostfront in Rusland gestuurd. Ook daar betekende het amper wat.

August Thiry en Dirk Van Cleemput schreven al in 2008 een geschiedenisboek over de onwaarschijnlijke odyssee die de jonge soldaten meemaakten. *King Albert's Heroes* doet die geschiedenis ditmaal tot in detail uit de doeken op basis van recent ontdekt archiefmateriaal.

Het verhaal is onwaarschijnlijk. De auteurs vertellen over vierhonderd jonge soldaten die toevallig in een elite-eenheid terechtkomen en er een eigen mentaliteit van 'plantrekkerij' scheppen. Het korps is een amalgaam van arbeiderszonen die wat van motoren kennen en bourgeoisiejongens die wel wat durven. Hun oversten leven nog in de negentiende eeuw. De Belgische en Russische strijdkrachten, bondgenoten in de strijd tegen de Duisters, spreken af dat het korps naar het Oostfront trekt via de Noordelijke IJszee.

Een jaar later beleven ze de Russische Revolutie vanaf de eerste rij en raken ze betrokken in de burgeroorlog die losbarst na de

machtsovername door Lenin en Trotski. Dwars door Siberië reizen ze naar de Verenigde Staten. Daar worden de vierhonderd soldaten als helden onthaald. Een aantal soldaten radicaliseert echter in Rusland. Enkele worden zelfs communist. Een van hen is de jonge Julien Lahaut, later voorzitter van de Belgische communistische partij en doodgeschoten in 1950.

Vierhonderd Belgen, driehonderd pagina's wereldwijd avontuur, honderd pagina's unieke foto's door henzelf bewaard. De moeite waard. (EDS)

August Thiry en Dirk Van Cleemput, *King Albert's Heroes*. Hoe 400 jonge Belgen vochten in Rusland en de VS veroverden, Houtekiet, Antwerpen, 2015, 422 blz., 22,90 euro, ISBN 978 90 8924 380 5.